

Føroya

SOSIAL-DEMOKRATUR

Blaðstjóri
VILLI SØRENSEN
teli. 2172
Postbox 76

Prent:
A. ØSTER

Verkfallsfundurin í Landsstýrinum

Eftir áheitan frá formanni Føroya Fiskimannafelags hava hesir av nevnd felagsins: Erlendur Patursson, G. Hentze, Skopun, A. Vesturskarð, Kaldbak, Frederik Hansen, Söldafirði, og Andreas Jensen, Sörvági, verið til fundar í landsstýrinum í dag kl. 14, har nevndin gav frágreiðing frá stöðuni og bar fram m. a. ynski um at fáa tingið saman at finna ein veg burtur úr verandi fiskivinnusteðgi.

So stutt skal landsstýrið úttala: Eftirsum tað av fiskimannafeløgnum 2. marts 1954 lýsta verkfall er ein rættarkonflikt, sum hevur fingið viðgerð í Føroya rætti og skotin burtur harðani og síðan av útgerðamannafeløgnum skotin inn til viðgerðar hjá fasta valdgerðarrættinum í København, sum 17. í hesum hevur sagt upp úrskurð, at verandi fiskivinnusteður er ólóglegur, og at Føroya Fiskimannafelag skal loyva sínum limum at fara til skips beinanvegia, heldur landsstýrið hvorki seg olla tingið hava nakra heimild at taka dagar partanna millum og kenn heldur ikki geva seg til at midla partanna millum, so leiði verandi ólóglegu viðurskifti valda.

Men beinanvegin sum verandi ólóglegu viðurskifti eru av, sigur landsstýrið seg tilriðar at fáa partarnar sama, til viðgerðar av lönarviðurskiftum fiskimanna í tráð við ta avtalu, sum liggur undir verandi lönarsáttmálum, og um at royna at sleppa fiskimonnum undan møguligari endurgjaldsskyldu eftir gerðadómi.

Landsstýrið ynskir at skila til, tá talan er um nýjttanir úr landskassanum, at landsstýrið er bundið av galdandi fjárgjarløg, og so sum longu sagt monnum og á fundinum sær landsstýrið seg ikki í lötuni fórt fyri at gera uppskot til inatökulögir, sum kunnu veita stórar nýjttanir úr landskassanum.

K. Djurhuus. Hálun Djurhuus.
Lögmaður. Landsstýrismáður.

J. Ellenderson.

Skeiv verkfallstíðindi

Nógv hevur verið talað og skrivað um fólks og skeiv verkfallstíðindi. Tær mest lögnu søgur ganga úti á teim ymsku bygðunum.

T. d. verður sagt, at tað vóru Danbjörg og sóknarformaðurin í Klakksvík, Hans J. Frederiksen, ið nú er við »Sjúrðaberge«, ið ráðlögdu og fingur verkfallið í lag. — Hesir menn hava tó aldri borið orð saman um verkfallið.

Eisini verður sagt — við einum av stjórnarlimunum í Føroya Fiskimannafelag sum heimildarmanni — at Danbjörg segði Suðuroyar Fiskimannafelag úr verkfallinum, uttan at hann læt Føroya Fiskimannafelag vita av hesum. Sannleikin var tó tann, at Danbjörg læt Erlend Patursson vita av hesum mánadagin fyri sum verkfallsavlýsingin stóð í Dimmalætting mikudag.

A. T. endurreisingin

Sum vit áður hava nevnt kom ikki at ganga so væl við teirri endurreisingini av A. T., ið fór fram í 1951. Nú eru aðrar endurreisingarætlanir við statsudningi til umrøddu. Danskir vinsturflokkurin krevur nú kanning av hesum virki og alla manngongdini lagda fyri Fólkingið. Tá seinasta endurreisingin fór fram, vórðu allir roknskapir lagdir fyri tingið, men vóru ongar atfinningar at gera — öll roknskaparføringin var fullfíggað og fullkomuliga greið. Tó at einki var at finna at, viðtøku afturhaldsflokkarnir at seta stýrið, har P. M. Dam hevði verið formaður, frá, og sjálvir tóku teir ábyrgdina fyri leiðsluni.

Tað verður so helst Landsstýrið við sín »ábyrgd«, ið kemur undir hesa kanning.

Týsdagin endar Dagblaðið eina grein um hetta evnið við hesum orðum »Vit kunnu bara siga um javnaðar-

menn, at teir kunnu lesa sær uppá danska orðatakið »Hvo der graver en grav for andre...«

Av misgávm hevur Dagblaðið ívavleyst gloymt einu helvt orðataksins, ið sigur frá, hvat hendir við teimum.

Undirgravingar- arbeiði

Týsdagin skivar Dagblaðið um dómin í verkfallsmálinum:

»Vit vilja skoyta upp, at ikki verður tað gott at hoyra javnaðarmenn hovera um hendu dóm, tí tann syndarluga leið, sum ósemjan í fiskivinnuni nú hevur fingið, er krúnan á verkið á tað undirgravingararbeiðið sum javnaðarmenn í árávis hava fært í Føroyum...«

Framh. á 4. síðu

YMISK TÍÐINDI

Rikard Long, landsstýrismáður er í Danmark, har hann hevur samráðingar við handilsmálaráðið um lærlingaviðurskifti og navigatiónskúlumál.

»Trondhjems« fór úr Keypm. í gjár. Á vegnum fer hon inn í Aalborg og Lieth.

Ravmagn í Hvannasundi

Fleiri og fleiri bygdir fáa nú ravmagn. Fyri stuttum lýsti bæði innan- og uttandura í Norðdepli. Nú eru Hvannasundsmenn eisini farnir undir sitt privata ravmagnsverk. Teir hava keypt ein 12 hesta motor úr Kollafirði fyri 2000 kr. Hann kom til biggjat tætt framman undan páskahalguni. Annað tilfar er einki komið enn; men teir hava t. d. í boði sera ódyrrar steyrar og málurar. Motorhúsið, ið skal standa miðskeiðis í bygðini er í gerð. Aftur ímóti vetri verður so at lýsa í hvørjari vrá. Í vetur vendu teir sær til tingið og bóðu um peningaligan stuðul. Teir einastu, ið talaðu til frama fyri málinum vóru Norðoya tingmenn og P. M. Dam fyri javnaðarflokkinn.

Hópur av Russum vitjar inn á Hvannasund. Av og á eru menn um borð og vitja teir, serliga ungdomurin flokkast umborð um kvöldarnar at hyggja at kvikmyndum. Hetta er frálíkt í lítli bygd, har eingin kvikmyndahóll er — og so er tað ókeypis.

Teir, ið eiga m/s »Viðanes« hava í umbúna at keypa sær eitt far aftrat. Talað hevur verið um Njarðling, men endalig avgerð er eingin tikið enn. Njarðlingur er í ringum standi. Hann skal nú á sleipustöð, har kannast skal eftir, hvørjar ábøtur tørvur.

Av Viðareidi.

Veðurlagið hevur verið heldur baldrut nú um páskahalguna. Kavin hevur ligið rættuliga langt oman og í erva í fjøllunum er væl av kava enn. — Meginparturin av skipsfólkunum er framvegis heima, einstakir hava valt um vegir; teir flestu hava valt fittliga væl og eru so smátt farnir at hugsa um váringina. — Tað er nakað síðan tey fyrstu lombini komu, men ikki fyrr enn nú er farið at lemja av álvara. — Presturin Børge Hersaa, ið hevur verið her eini 9 ár fór langfriggjadag aftur til Danmarkar, har hann hevur

fingið starv við kirkju á Frederiksberg. Prestahúsinu fáa nú nýtt tak — asbest og so flag omaná.

7 trolarar tiknir.

Fyri stuttum vórðu 7 trolarar tiknir í Íslandi fyri at hava trolað innan fyri mark. Tað vóru 4 íslenskir, 2 enskir og 1 belgiskur. Belgiski trolarin royndi at flýggja, men flogar eygleiddi hann til verjuskipið kom til hansara. Heldur ikki tá vildi hann geva seg. Verjuskipið tók at skjóta við skörpum, men ikki fyrr enn hann fekk eitt skot, ið fór tvørtur í gjøgnum trolaran aftanfyrir brúnna, gav hann seg. Bótin var 74.000 kr., allan reiðskapin og allan fiskin.

Grunningur siglir á marknaðin við 800 ks.

Nýggjur skúli.

Skúlaviðurskiftini í Oyndafirði hava verið ring tey seinastu árinu. Skúlastova hevur eingin verið. Eina tíð varð skúli hildin í missiónshúsinum og nú tey tvey seinastu árinu hevur skúli verið hildin í einum sethúskjallara. Nú verður nýggjur skúli gjørdur. Seinasta mikudag byrjaðu menn at grava fyri grundini.

Útskiftingin í Vági.

Vágur. Útskiftingin, ið farin er fram 8 tey seinastu árinu, er nú endiliga liðug, men innan millum húsinu er tó ikki rættuliga liðugt at seta mark. Ikki er greitt enn, um menn fara at appellera ella ikki. Húsabygging, ið hevur verið nógv forðað av hesi útskifting, fer fram í stórum nú.

Til kappróður gera Vábbingar nýtt 10-mannafar. Tað er Simun Hammer, ið ger bátin. Hann hevur somuleiðis gjørt 10-mannafarið hjá næmingafelag Studenta- og preliminariskeiðsins. Peningurin er fingin til vegar við basari og sjónleiki, sum áður umrøtt í hesum blaði. Báturn verður liðugur til kappróðurin í summari.

Vágbingar fáa væl av fiski nú, installerarar fáa upp til 30 sentnarir.

Úr Hovi.

Seinasta vetur hevur eingin stubbi verið gjørdur av Oyggjarvegnum. Áður hava myndugleikarnir skotið seg

undir, at teir ongan veg kundu fáa at gera í Hovi, fyrr enn vegformaður varð valdur. Hóast fleiri mánaðir eru farnir, síðani hesin varð valdur, er ikki annað komið burtur úr, enn at maður hevur verið her suðuri og mált veg uppáftur av nýggjum.

Porkeringar hava í vetur vælt um vegin Porkeri-Hov.

Av Tvöroyri.

Lítið hevur verið at fingið hjá útróðrabátunum hesa seinastu vikuna, — almikið av hávi hevur verið. Rankin stendur á Skipasmiðjuni í Havn og skuldi havt verið liðugur seinast í hesum mánaðinum, men bíðar nú eftir ketilrørunum. Hans Mortensen (Hans hjá Palla í Mýruni) verður skipari.

Lítið hevur frættst frá fiskiskapi úr Íslandi men er veðrið gott nú. Sjúrðaberg hevur fiskað saltið upp.

Urátkvøða F. A.s

Urátkvøða Føroya Arbeðarafelags um samhugarverkfallið við fiskimonnum er liðug. Stórar partur av limunum hava atkvøtt blankt, men endaliga teljingin var so ikki liðug í gjár, og tað er ein spurningurin um henda uppteljing yvirhøvur verður gjørd. Aftaná at verkfallið er dømt ólóglegt. Suðuroyingar noktaðu at taka lut í hesi atkvøðing.

Tað er óhugsandi, at F. A. kann styðja verkfallið aftaná at tað av fasta gerðarrættinum er dømt ólóglegt.

Mau-mauarar.

Síðan læknastríðið í Klakksvík byrjaði hevur onkur havt frægd av at skýrt Klakksvíkingar fyri Mau-mauarar. Fyri stuttum fóru 12 ungfolk á internationala háskúlan í Helsingör, teirra millum vóru fleiri úr Klakksvík. Á hesum háskúla hevur hin kndi Mau-mauara leiðarin gingið í síni tíð.

AT um javnaðarmenn hövdu havt rátt í Føroyum hevði einki verkfall verið í dag.

AT vit sambært uppskotið um »Arbeiði til öll á sjógv og landi«, í dag vildu havt ein fult út nýmótans fiskiflota við t. d. 25 nýmótans trolarum.

AT hvør einasti fiskimaður vildi havt fyrstaflokks far og fyrstaflokks arbeiðsambøð.

AT frábýtingarrætturin fyri fleiri árum síðan vildi verið skrásettur við lóg.

AT minstaløn fiskimanna vildi verið 700 kr. um mánaðin.

AT hvør einasti fiskimaður vildi fingið fult forskot.

AT avrokningartíðin vildi verið skrásett við lóg og

AT fiskimenn vildu fingið avrokningina gjøgnum Fiskimannafelagið.

AT öllum hesum uppskotum hava fólkaflaksmenn og sambandsmenn verið ímóti og felt.